

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115205457
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Topoľančík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5115205457.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Topoľančíka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, XXX XX C., právne zastúpená JUDr. Andreou Vladárovou, advokátkou so sídlom Veľká okružná 17, 010 01 Žilina, IČO: 51 407 442, proti žalovanému: D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. F. G. XXX/X, XXX XX C., právne zastúpený Mgr. PaeDr. Antonom Kušnírom, advokátom so sídlom Ul. Jána Reka 13, 010 01 Žilina, IČO: 31 074 863, v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 6C/106/2015-225 zo dňa 06.02.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“, „prvoinstančný súd“, príp. „okresný súd“) zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že je podielovou spoluvlastníčkou v podiele o veľkosti 1/2-ice nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území C., evidovaných v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Žilina, katastrálnym odborom, ako rodinný dom súp. č. XXXX, stojaci na pozemku parc. KNC č. 5600/3, príslušenstva (vedľajšia stavba, plot, vonkajšie úpravy: prípojka vody, prípojka kanalizácie k žumpe, plotové vráta, plotové vrátko) a pozemky parc. KNC č. 5600/3 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 115 m², č. 5600/4 - zastavané plocha a nádvoria o výmere 315 m² a č. 5600/5 - orná pôda o výmere 173 m². Žalovanému proti žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (§ 255 ods. 1 v spojení s § 262 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej aj „CSP“). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa požadovaného určenia domáhala titulom vrátenia daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa darca (žalobkyňa) môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že týmto hrubo porušuje dobré mravy. V pomerne rozsiahlom zdôvodnení okresný súd ďalej uviedol, že po preukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, po vykonanom dokazovaní a posúdiac vec v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka, s prihliadnutím na aktuálnu judikatúru inštitútu vrátenia daru (viď. rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 302/2009 zo dňa 24.02.2011, sp. zn. 3 Cdo 191/96 zo dňa 21.08.1997, sp. zn. 5Cdo 72/2008 zo dňa 30.06.2008, sp. zn. 3Cdo 53/2006 zo dňa 01.11.2010, sp. zn. 2Cdo 81/97 zo dňa 30.01.1998, sp. zn. 2Cdo 108/2007 zo dňa 27.05.2008, sp. zn. 3Cdo 130/1994 zo dňa 24.11.1994 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod publikačným č. 61/1997 a iné – viď bod. 36 až 44 rozhodnutia), dospel k záveru, že správanie žalovaného tak, ako bolo v jeho konkrétnych formách vymedzené v bode 45. rozhodnutia súdu prvej inštancie, nenaplnilo znaky správania hrubo porušujúceho dobré mravy. Pri formulovaní tohto záveru vychádzal z toho, že preukázané správanie sa žalovaného sa takmer výlučne dialo v objektoch jeho spoluvlastníctva (na sporných nehnuteľnostiach, ku ktorým žalobkyňa ich darovaním žalovanému a jeho manželke - dcére žalobkyne A. E. stratila vlastnícke právo), alebo prostredníctvom SMS správ súkromného

charakteru, ktoré neboli adresované žalobkyni, ale výlučne len jej dcére A. E.. Z preukázaných okolností prejednávaneho sporu je zrejmé, že správanie sa žalovaného bolo v značnej miere iniciované krízou v manželských vzťahoch a určitou ingerenciou žalobkyne práve do manželských konfliktov medzi žalovaným a jeho bývalou manželkou A. E.. V konaní tiež nevyšlo najavo, že by výlučne žalovaný bol tým deštruktívnym činiteľom v jeho manželských vzťahoch s A. E., čo napokon nemožno vyvodiť ani z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 9P/21/2014-222 zo dňa 05.10.2015, ktorým bolo ich manželstvo rozvedené. Okresný súd Žilina v odôvodnení tohto rozsudku uviedol, že manželstvo žalovaného a A. E. rozviedol, pretože medzi manželmi sú vážne vzťahové problémy (už od roku 2009), ktoré nie je možné prekonať. V neposlednom rade súd prvej inštancie nadobudol presvedčenie aj o tom, že nezanedbateľným činiteľom správania sa žalovaného bola aj (zo strany žalovaného neželaná, avšak napriek tomu žalobkyňou a A. E. podporovaná) určitá miera ingerencie H. H. do rodinných vzťahov žalovaného a jeho bývalej manželky A. E. a do výchovy, ako aj starostlivosti o ich spoločné maloleté dieťa I. E.. Súd mal za to, že H. H. bol povinný v danom prípade svoje správanie prispôbiť tak, aby čo najmenej zasahoval do rodinných vzťahov založených manželstvom žalovaného a A. E., nevyvolával nedorozumenia medzi nimi a súčasne rešpektovať právne vzťahy, ktoré si strany dotknutej darovacej zmluvy založili, a teda aj vôľu žalovaného ako vlastníka sporného domu, ak si jeho prítomnosť v spornom dome neželal. Pokiaľ ide zvlášť o konanie žalovaného, ktoré naplnilo skutkovú podstatu priestupku podľa ustanovenia § 49 ods. 1 písm. d/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, za ktoré bol žalovaný uznaný vinným rozhodnutím príslušného priestupkového orgánu zo dňa 29.05.2013, súd toto čiastkové konanie nepovažoval samo osebe za správanie sa žalovaného vo vzťahu k žalobkyni ako daryni, resp. vo vzťahu k jej dcére A. E. (ako členovi rodiny daryne), ktoré by hrubo porušovalo dobré mravy. Podľa súdu tento záver napokon korešponduje aj so sankciou (pokarhaním) uloženou žalovanému príslušným priestupkovým orgánom za spáchanie tohto priestupku, pričom pokarhanie je miernejšou sankciou spomedzi sankcií uvedených v ust. § 11 ods. 1 cit. zákona. Rovnako súd prvej inštancie nepovažoval za správanie sa žalovaného hrubo porušujúce dobré mravy ani to, že tento porušil svoje manželské povinnosti, keď počas trvania manželstva s dcérou žalobkyne nadviazal mimomanželskú známosť, a to preto, lebo žalovaný sa v tom čase zo sporného domu odsťahoval a mimomanželský pomer udržiaval mimo bývalej spoločnej domácnosti s A. E.. Poukázal na odôvodnenie rozvodového rozsudku, z ktorého vyplýva, že žalovaný v tomto konaní uviedol, že s J. K. (priateľkou) ani v spoločnej domácnosti nežije, pričom obýva prenajatý byt. Pri hodnotení tejto uvádzanej skutočnosti (nadviazanie mimomanželského pomeru) okresný súd prihliadol aj na to, že vzájomná komunikácia medzi žalovaným a A. E. prostredníctvom SMS správ bola nepochybne iniciovaná aj nevhodným a urážlivým vyjadrovaním sa A. E. na adresu J. K.. Samotná A. E. vo svojej svedeckej výpovedi nepriamo potvrdila, že z dôvodu jej komunikácie na adresu J. K. bola uznaná za vinnú zo spáchania priestupku, čo napokon potvrdila aj právna zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní dňa 12.01.2018. Za uvedených skutkových okolností okresný súd nepovažoval porušenie manželských povinností zo strany žalovaného samo osebe bez pristúpenia ďalších skutkových okolností, aj s poukazom na súčasné uvoľnenejšie spoločensko-ekonomické pomery, za konanie, ktoré by samo osebe naplnilo intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov. Napriek tomu, že žalobkyňa ako dôvod na vrátenie daru neuviedla vo výzve na vrátenie daru zo dňa 30.01.2015 to, že jej žalovaný neposkytuje pomoc, na čo sa zaviazal v zaopatrovacej doložke darovacej zmluvy (v starobe a chorobe ju doopatrovať), v samotnej žalobe už uviedla aj konanie žalovaného, ktoré má byť v rozpore s týmto jeho osobným záväzkom. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa ani len skutkovo nevymedzila, v akom rozsahu mala byť na pomoc žalovaného odkázaná a toto ani z ňou produkovaných dôkazov nevyplývalo. Zo svedeckej výpovede A. E. na pojednávaní dňa 04.04.2017 naopak vyplývalo, že žalobkyňa do odchodu žalovaného zo sporného domu v marci 2014 ani osobnú starostlivosť nepotrebovala. Preto ustálil, že zo strany žalovaného nedošlo ku konaniu, ktoré by bolo v rozpore s jeho záväzkom poskytnúť v chorobe a starobe žalobkyni doopatrovanie (pomoc). Vychádzajúc z vyššie uvedeného, súd prvej inštancie v závere svojho rozhodnutia konštatoval, že vzhľadom k nenaplneniu hypotézy právnej normy obsiahnutej v ustanovení § 630 Občianskeho zákonníka nedošlo doručením (dovolaním sa práva) výzvy žalobkyne zo dňa 30.01.2015 na vrátenie daru žalovanému dňa 04.02.2015 k obnoveniu vlastníckeho práva žalobkyne k predmetu sporu v žiadanom rozsahu, a preto žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol.

2. Proti uvedenému rozsudku žalobkyňa (ďalej aj „odvolateľka“) podala odvolanie, v ktorom rozsudok okresného súdu v prvom rade označila za nepreskúmateľný, keďže súd nedostatočne, nepresvedčivo, v rozpore s vykonaným dokazovaním a s ustálenou súdnou praxou odôvodnil svoje rozhodnutie. Tým sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2 CSP. V ďalších dôvodoch rozsiahleho odvolania namietla správnosť skutkových záverov, ktoré vyvodil súd prvej inštancie z vykonaných dôkazov. Podľa

nej súd opomenul uviesť, že žalovaný nebol uznaný vinným zo spáchania priestupku len vo vzťahu k jej dcére A. E., ale bol uznaný vinným aj vo vzťahu k jej samotnej, pričom túto skutočnosť považuje za jednu z významných dôkazných prostriedkov pre konanie vo veci. Napriek tomu, že v žalobe označila ako dôkaz rozhodnutie ObÚ v Žiline, odbor všeobecnej vnútornej správy sp. zn. 864/2013/Ku zo dňa 29.05.2013, nie je jej zrejmé, prečo sa súd v rámci odôvodnenia týmto dôkazom vo vzťahu k nej vôbec nezaoberal. Má za to, že súd sa v rámci hodnotenia dôkazov nezaoberal vyjadreniami žalovaného na jej adresu, ktoré boli obsiahnuté v SMS komunikácii medzi žalovaným a dcérou žalobkyne (viď bod 50. napadnutého rozhodnutia). Má za to, že okresný súd nesprávne vyhodnotil aj správanie žalovaného a dopad na jej vnučku maloletú I.. V tejto súvislosti odvolateľka poukázala na viaceré dôkazy, ktoré v konaní označila (uznesenie Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/21/2014 zo dňa 11.07.2014, rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/21/2014 zo dňa 05.10.2015, správu z poradensko-psychologického procesu ÚPSVaR Žilina zo dňa 10.11.2014, správu ÚPSVaR Žilina zo šetrenia rodinných pomerov u otca - maloletá I. zo dňa 26.01.2015, tiež správu z poradensko-psychologického procesu ÚPSVaR Žilina zo dňa 21.04.2015), z ktorých vyplýva, že je nesprávny záver súdu prvej inštancie, že problémy maloletej pramenili primárne z rozpadu rodiny a konfliktu rodičov. Takýto záver je v rozpore s vyhodnotením všetkých dôkazov vo vzájomnej súvislosti. Zdôraznila, že hodnotenie dôkazov musí súd vykonať nie izolovane, ale na základe princípu vzájomnosti a len tak môže vyniesť spravodlivé rozhodnutie. Po prečítaní všetkých správ ÚPSVaR Žilina, oboznámením sa s ich obsahom, nemôže byť pochýb o negatívnom správaní sa žalovaného s dopadom na maloletú v dôsledku jeho nezáujmu, určitej negatívnej skúsenosti s otcom, pričom maloletá vyjadrila voči otcovi hnev. Súd prvej inštancie tiež nesprávne vyhodnotil, že osoba H. H. nie je osobou blízkou žalobkyne, ktorého ujmu mu spôsobenú žalovaným by žalobkyňa mohla akceptovať ako ujmu vlastnú. Na základe takéhoto záveru považoval za právne irelevantné konanie žalovaného vo vzťahu k vzniku práva žalobkyne požadovať od žalovaného vrátenie daru. Žalobkyňa pritom jednoznačne osobu H. H. považuje za osobu blízkou z dôvodu jeho vlastností, ktorý jej pomáha aj v starostlivosti o maloletú vnučku I.. Za ďalšie v konaní vyšlo najavo, že žalovaný počas trvania manželstva s dcérou žalobkyne nadviazal mimomanželskú známosť a podľa presvedčenia odvolateľky už samotné správanie sa žalovaného napĺňa znaky dané § 630 Občianskeho zákonníka, v ktorej súvislosti poukázala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Odo/137/2002. Domnieva sa, že z hľadiska morálneho aspektu je úplne nepodstatné, že zo sporného domu sa žalovaný odsťahoval a mimomanželský pomer udržiaval mimo bývalej spoločnej domácnosti. Pokiaľ sa žalovaný dopustil manželskej nevery v roku 2012 vo vzťahu k dcére žalobkyne a táto bola dôvodom manželských nezhôd, nemôže toto správanie požívať súdnu ochranu a byť vyhodnotenú v neprospech žalobkyne, ktorej záležalo na úplnej rodine svojej dcéry. Neprimerané SMS správy na adresu milenky žalovaného zo strany dcéry žalobkyne boli len dôsledkom nevery žalovaného, ale hlavne vo vzťahu k vyhodnoteniu hrubého porušenia dobrých mravov v zmysle judikačnej praxe spočívajúceho v manželskej nevere k dcére žalobkyne, sú vo vzťahu k žalobkyne podľa jej názoru nesprávne posúdené. Rovnako tak je nesprávne posúdený i obsah predložených lekárskejších správ svedčiacich o zdravotnom stave žalobkyne. Podľa jej názoru je úplne bezvýznamné z hľadiska predmetu sporu, či ochorením trpela aj predtým, ako došlo k tvrdenému správaniu žalovaného. Nesúhlasila s prijatým záverom súdu, že ošetrojúci psychiater si urobil záver o príčinách zhoršenia jej zdravotného stavu len na základe jej popisu. Podľa nej súd prvej inštancie tiež nesprávne neprihliadol pri svojom rozhodovaní na správanie sa žalovaného voči žalobkyne spočívajúce v neposkytnutí pomoci, na čo sa zaviazal v zaopatrovacej doložke darovacej zmluvy. Podľa názoru žalobkyne táto nemusela ani nemusí žalovaného vyzývať na poskytovanie konkrétnej pomoci. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný žiadnym spôsobom nedodržuje bod 4 darovacej zmluvy, žalobkyne neposkytuje primeranú pomoc a potrebnú starostlivosť a opateru v starobe a chorobe, k čomu sa pri prijímaní daru zaviazal. Uvedené možno charakterizovať ako sústavné porušovanie dobrých mravov tým, že neprejavuje voči nej ako darujúcej primeranú vďaku, a naopak ju psychicky týra (obdobne rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 103/2012). Pokiaľ okresný súd pri formulovaní svojich záverov poukázal tiež na skutočnosť, že správanie žalovaného sa dialo výlučne v objektoch jeho spoluvlastníctva, uvedené je z hľadiska rozhodovania súdu o vrátení daru irelevantné. Navyše z vykonaného dokazovania vyplynulo, že sa tak dialo pred tretími osobami, pred pracovníčkami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiline a v konečnom dôsledku aj pred súdom. Pri hodnotení výpovede svedkyne J. E. - matky žalovaného súd dostatočne nevysvetlil, prečo jej výpoveď nepovažoval za nevierohodnú a neúčelovú napriek námietkam žalobkyne. Nestotožnila sa ani s konštatáciou súdu, že v konaní nevyšlo najavo, že by výlučne žalovaný bol tým deštruktívnym činiteľom v jeho manželských vzťahoch s A. E., čo údajne nemožno vyvodiť ani z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Žilina o rozvoze manželstva sp. zn. 9P 21/2014. Žalobkyňa sa nestotožňovala ani s argumentáciou súdu, že konanie žalovaného, ktoré naplnilo skutkovú podstatu priestupku, je čiastkovým konaním

žalovaného. Záver okresného súdu v tomto smere považuje za rozporný s vykonaným dokazovaním, keď svedkovia vypovedali o pretrvávajúcich negatívnych prejavoch dlhodobého charakteru a rozhodne obsah výrokovvej vety rozhodnutia nemôže byť považovaný za menej ako hrubo porušujúce dobré mravy. Odvolateľka poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Odo 147/2004 zo dňa 30.03.2004, v ktorom súd považoval za správanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi také správanie obdarovaného, ktorý voči darcovi používal neslušné výrazy (obdobne tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 103/2012). V konaní nebolo preukázané, ani súd prvej inštancie presvedčivo nepoukázal na také konkrétne správanie darkyne, ktoré by bolo vo vzťahu k obdarovanému príčinou tak nevhodného správania sa k nej a členom jej rodiny a blízkym, že by to mohlo byť považované za skutočnosť, v dôsledku ktorej sa darca nemôže úspešne domáhať vrátenia daru. Má za to, že žiadna nežiaduca vzájomná komunikácia medzi darcom a obdarovaným ani konanie zakladajúce hrubé porušenie dobrých mravov z jej strany preukázané nebolo. Preto zo strany žalovaného ide jednoznačne o nepomer k jej správaniu (samotnej darkyne), v danom prípade nešlo o žiadne nezhody vyvolané vzájomným správaním. Podľa nej súd prvej inštancie v tomto smere nesprávne aplikoval rozhodnutie sp. zn. 2Cdo 5/1997 Zbierka súdnych rozhodnutí 98 č. 6 - 7 str. 353, tiež rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 113/2006 zo dňa 29. novembra 2007 a napokon rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 108/2007. Zdôraznila, že uplatnenie princípu vzájomnosti v danej veci neprichádzalo do úvahy, keďže súd nemal preukázané relevantnými dôkazmi konanie darkyne voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi, a to tak, aby v kladnom prípade mohol negovať úspešné domáhanie sa vrátenia daru, keďže následnú darcom vyvolanú reakciu obdarovaného (i keby bola nevhodná) by nebolo možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Navyiac aj v takomto prípade existuje výnimka v rámci posudzovania, keď správanie sa obdarovaného je v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu (viď Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie sp. zn. 2Cdo 108/2007). Má za to, že okresný súd svojím výkladom ustanovenia § 630 OZ a dobrých mravov spôsobom popierajúcim vykonané dokazovanie a intenzitu konania žalovaného vydal rozhodnutie v rozpore s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a vytvoril podmienky obmedzujúce dostupnosť práva priznaného zákonom. Závery okresného súdu pri posudzovaní kritérií hrubého porušenia dobrých mravov zo strany žalovaného považuje potom za rozporné so všeobecne akceptovateľnými predstavami o tom, aké konanie je spoločensky udržateľné zo strany žalovaného. Z vyššie uvedených dôvodov odvolateľka odvolací súd žiadala, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie.

3. Žalovaný v podanom vyjadrení odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi. Zdôraznil pritom, že žalobkyňa nepreukázala naplnenie zákonom predpokladaných podmienok na vrátenie daru, resp. vydanie nehnuteľností. Vo vzťahu k odvolaniu žalobkyne poukázal na to, že jej odvolanie je nekonkrétne, zmätočné, pretože žalobkyňa neuvádza žiaden konkrétny odvolací dôvod, na ktorý by mal odvolací súd koncentrovať svoju pozornosť.

4. Žalobkyňa vo svojej odvolacej replike označila vyjadrenie žalovaného za vágne, v zásade odkazujúce len na stotožnenie sa so závermi prvoinštančného súdu. Pokiaľ žalovaný vo svojom vyjadrení namietol zmätočnosť odvolania, žalobkyňa poukázala na obsah ňou podaného odvolania, z ktorého jednoznačne odvolacie dôvody vyplývajú. Má za to, že žalovaný opomína, že súd pozná právo a je na odvolacom súde odvolacie dôvody vyhodnotiť, posúdiť a vydať rozhodnutie, pričom podľa nej jej podanie spĺňa všetky náležitosti podaného odvolania vyžadované Civilným sporovým poriadkom.

5. Žalovaný vo svojej odvolacej duplike uviedol, že vo svojom vyjadrení nepovažoval za potrebné opakovane sa vyjadrovať k skutočnostiam, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré vo svojom rozhodnutí dostatočne vyhodnotil prvoinštančný súd, a preto poukázal iba na podstatu, na základe ktorej súd právnu vec posúdil. Zopakoval, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré má oporu vo vykonanom dokazovaní, kde súd vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania svedčiace aj proti žalobkyni (darkyni), čím dospel k vyhodnoteniu nevhodného správania sa oboch účastníkov za vzájomné, a preto žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol.

6. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie (v poradí prvým) rozsudkom č. k. 11Co/277/2018-299 zo dňa 18. decembra 2018 potvrdil a rozhodol, že žalovaný má proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6.1 Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/241/2020 zo dňa 30. novembra 2021 odmietnuté.

6.2 Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/277/2018-299 zo dňa 18. decembra 2018 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/241/2020 z 30. novembra 2021 podala žalobkyňa ústavnú sťažnosť. Na podklade predmetnej ústavnej sťažnosti Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č. k. I. ÚS 415/2022-35 zo dňa 10. novembra 2022 rozhodol, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Cdo/241/2020 z 30. novembra 2021 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (výrok I.), uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Cdo/241/2020 z 30. novembra 2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (výrok II.), uložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania 410,26 eur a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (výrok III.) a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (výrok IV.).

6.3 Po vrátení veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky tento uznesením sp. zn. 2Cdo/199/2022 zo dňa 29. novembra 2023 rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/277/2018 zo dňa 18. decembra 2018 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6.3.1 S poukazom na ust. § 124 CSP posudzoval dovolací súd dovolanie podľa jeho obsahu a v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku dospel k záveru, že žalobkyňa je názoru, že v posudzovanej veci uplatnenie princípu vzájomnosti neprichádza do úvahy, nakoľko súdy nemali relevantnými dôkazmi za preukázané konanie daryne voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi, a to tak, aby v kladnom prípade mohol negovať úspešné domáhanie sa vrátenia daru, keďže následnú darcom vyvolanú reakciu obdarovaného (i keby bola nevhodná) by bolo možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Konštatoval, že dovolateľka (poznámka odvolacieho súdu: „žalobkyňa“) za právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, označila rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/108/2007 zo dňa 27. mája 2008, 2Cdo/5/1997 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí 6-7 ročník 1998, strana 353, ako aj rozhodnutie 3Cdo/218/2010. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôraznil, že jeho prax vo výklade princípu vzájomnosti je dlhodobo jednotná, pričom zhodne ustálila, že pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu, zistiť, či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V nadväznosti na uvedené poukázal na to, že odvolací súd v rozsudku napadnutom dovolaním konštatoval, že vychádzal z princípu vzájomnosti a správanie žalovaného vo všetkých jeho preukázaných formách nenaplnilo znaky správania hrubo porušujúceho dobré mravy. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR sa však opomenul vysporiadať, či zo strany žalovaného nejde o nepomer k správaniu samotnej daryne – žalobkyne, nakoľko tá namietala, že nešlo v žiadnom prípade o nezhody vyvolané vzájomným správaním. Najvyšší súd konštatoval, že v konaní nebolo preukázané a ani súd presvedčivo nepoukázal na také konkrétne správanie žalobkyne, ktoré by bolo vo vzťahu k obdarovanému príčinou nevhodného správania k nej a členom jej rodiny a blízkym, čo by mohlo byť považované za skutočnosť, v dôsledku ktorej sa darca nemôže úspešne domáhať vrátenia daru. Uviedol, že žiadna nežiaduca vzájomná komunikácia medzi daryňou a obdarovaným, ani konanie daryne zakladajúce hrubé porušenie dobrých mravov daryne preukázané nebolo, resp. súdy v tomto smere nevykonali potrebné dokazovanie, a to napriek tomu, že žalobkyňa v odvolaní proti prvoinštančnému rozsudku poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax (2Cdo/5/1997 – Zbierka súdnych rozhodnutí 6 - 7, ročník 98, č. 6 – 7, strana 353, 2Cdo/108/2007 a rozsudok NS ČR 113/2006 z 29.11.2007). V nadväznosti na uvedené dovolací súd so zreteľom na povahu a účel dovolacieho konania dospel k záveru, že v danej procesnej situácii, ktorá nastala po kasačnom náleze Ústavného súdu SR, pre dosiahnutie zmyslu a podstaty ďalšieho konania prichádza do úvahy iba zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu (nápravu možno dosiahnuť zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu) z dôvodu existencie procesnej vady konania podľa § 420 písm. f) CSP a aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Konštatoval, že v konaní pred súdmi nižšej inštancie zistil odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu pri riešení dovolateľkou nastolenej právnej otázky, resp. že dovolateľkou vymedzená dovolacia otázka

nebola súdmi v základnom konaní riešená a z týchto dôvodov dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), opätovne (v kontexte zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/199/2022 zo dňa 29. novembra 2023) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie na základe podaného odvolania žalobkyne v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP postupom v zmysle ust. § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Z odvolania žalobkyne vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie bol jej odvolaním napadnutý z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa súčasne namietala nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej, pričom táto námietka zakladá odvolací dôvod prezumovaný § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

9. Odvolací súd východiskovo poukazuje na závery uvedené v bode 27. odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/199/2022 zo dňa 29. novembra 2023 (ďalej aj „dovolací súd“), že dovolací súd v (predchádzajúcom) rozhodnutí konštatoval, že vychádzal z princípu vzájomnosti a správanie žalovaného vo všetkých jeho preukázaných formách nenaplnilo znaky správania hrubo porušujúceho dobré mravy, pričom sa však ale opomenul vysporiadať, či zo strany žalovaného nejde o nepomer k správaniu darkyne – žalobkyne, lebo tá namietala, že nešlo v žiadnom prípade o nezhody vyvolané vzájomným správaním. V tejto súvislosti dovolací súd vyslovil záver, že v konaní nebolo preukázané a ani súd presvedčivo nepoukázal na také konkrétne správanie žalobkyne, ktoré by bolo vo vzťahu k obdarovanému príčinou nevhodného správania k nej a členom jej rodiny a blízkym, čo by mohlo byť považované za skutočnosť, v dôsledku ktorej sa darca nemôže úspešne domáhať daru a že žiadna nežiaduca vzájomná komunikácia medzi darkyňou a obdarovaným, ani konanie darkyne zakladajúce hrubé porušenie dobrých mravov darkyne preukázané nebolo, resp. súdy v tomto smere nevykonali potrebné dokazovanie, a to napriek tomu, že žalobkyňa v odvolaní proti prvoinštančnému rozsudku poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR. V tomto smere dovolací súd primárne poukazuje na to, že uplatnenie princípu vzájomnosti prichádza do úvahy v prípade, ak je v konaní preukázaná existencia takého konania obdarovaného voči darcovi, ktoré svojou intenzitou možno považovať za hrubo porušujúce dobré mravy. V prípade, ak sa obdarovaný voči darcovi správa v rozpore s dobrými mravmi, avšak jeho správanie nevykazuje intenzitu správania v hrubom rozpore s dobrými mravmi, otázka možnej reciprocity vzájomného správania medzi darcom a obdarovaným nemá v zásade žiadnu relevanciu. Posúdenie princípu vzájomnosti prichádza do úvahy až vtedy, ak sa obdarovaný voči darcovi správa v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Intenzita a nevhodnosť správania obdarovaného voči darcovi, ktoré je v hrubom rozpore s dobrými mravmi, sa však neznižuje tým, že k nemu došlo v reakcii na nevhodné správanie (rovnaké, príp. ešte nevhodnejšie) darcu voči obdarovanému. Uvedená skutočnosť má vplyv na to, či uvedené správanie darcu voči obdarovanému z hľadiska posúdenia princípu vzájomnosti je spôsobilým na uplatnenie práva domáhať sa vrátenia daru. V nadväznosti na uvedené dovolací súd zdôrazňuje, že v spore o vrátenie daru zaťažuje dôkazné bremeno preukázať dôvody (správanie sa obdarovaného - žalovaného) prezumované § 630 OZ darkyňu - žalobkyňu a v prípade preukázania týchto dôvodov zo strany žalobkyne zaťažuje žalovaného (obdarovaného) dôkazné bremeno preukázať, že jeho správanie bolo reakciou na vzájomné nežiaduce správanie darkyne.

9.1 V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na odsek 56 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého „Súd tak posúdiac právnu vec v zmysle ust. § 630 OZ a vychádzajúc z právneho výkladu inštitútu v tomto zákonnom ustanovení podaného najvyššími súdnymi autoritami a uvedeného v odsekoch č. 41 až 44 odôvodnenia tohto rozsudku, aplikujúc tieto na vyššie uvedené skutkové závery, dospel k záveru, že žalobkyňa v konaní preukázala správanie sa žalovaného, ktoré možno kvalifikovať ako porušujúce dobré mravy (k pojmu dobré mravy viď odsek č. 42 odôvodnenia tohto rozsudku). Súd však ale, pokiaľ ide o otázku, či preukázané správanie sa žalovaného, či už osobitne v každom jeho jednotlivom prejave, alebo vo vzájomnej previazanosti týchto jednotlivých

prejavov po dobu od leta roku 2012, naplnilo hypotézu právnej normy obsiahnutej v citovanom ust. § 630 OZ, teda či ho možno považovať za hrubo porušujúce dobré mravy, zakladajúce vznik práva darcu (v tomto prípade žalobkyne) domáhať sa od obdarovaného (v tomto prípade žalovaného) vrátenia daru, dospel k negatívnemu záveru, t. j. že správanie žalovaného vo všetkých jeho preukázaných formách nenapĺňa znaky správania hrubo porušujúceho dobré mravy“.

9.1.1 Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania preukázané správanie sa žalovaného tak, ako je to uvedené v odseku 45 odôvodnenia rozsudku (a to v bodoch 1 až 3) a súčasne dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru o nepreukázaní správania sa žalovaného voči žalobkyňi, ktoré je uvedené v odseku 45 pod bodom 4, príp. nedôvodnosti zásahov uvedených v odseku 45 pod bodom 5 a 6 odôvodnenia rozsudku. Súčasne napriek tomu, že žalobkyňa ako dôvod na vrátenie daru neuviedla vo výzve na vrátenie daru zo dňa 30.01.2015, že žalovaný jej neposkytuje pomoc, na čo sa zaviazal v zaopatrovacej doložke dotknutej darovacej zmluvy (v starobe a chorobe ju doopatrovať), sa súd prvej inštancie týmto dôvodom na vrátenie daru zaoberal, pričom poukázal na to, že žalobkyňa ani len skutkovo nevymedzila, v akom rozsahu mala byť na pomoc žalovaného odkázaná, ani toto z ňou produkovaných dôkazov nevyplývalo. Vo vzťahu k uvedeným skutkovým záverom súdu prvej inštancie odvolací súd považuje tieto za dostatočne zistené a myšlienkové postupy súdu prvej inštancie za náležite odôvodnené. Má za to, že súd prvej inštancie v namietanom rozhodnutí opierajúc sa o svoje skutkové zistenia zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil svoje skutkové závery. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, ktoré skutkové tvrdenia žalobkyne vo vzťahu k správaniu žalovaného voči žalobkyňi považoval za preukázané, a ktoré v spore preukázané neboli. K odvolacím dôvodom žalobkyne o nesprávnom hodnotení dôkazov (najmä rozhodnutia Obvodného úradu v Žiline, odbor všeobecnej vnútornej správy sp. zn. 864/2013/KU zo dňa 29.05.2013, rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/21/2014 zo dňa 05. októbra 2015, lekárskeho správ žalobkyne, správy z poradenskopsychologického procesu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina zo dňa 10.11.2014, výpovede J. E., ako aj svedka H. H.) odvolací súd uvádza, že dôkazy hodnotí súd prvej inštancie podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP). Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten – ktorý dôkaz hodnotiť, pričom sa uplatňuje zásada voľného hodnotenia dôkazov. V súvislosti s hodnotením vykonaných dôkazov zo strany súdu prvej inštancie je potrebné uviesť, že odvolací súd je podľa § 383 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Na základe toho odvolací súd v odvolacom konaní skúma (okrem splnenia procesných podmienok odvolacieho konania), či súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie a či skutkové zistenia, ku ktorým po takomto dokazovaní dospel, majú vo vykonanom dokazovaní oporu. Ak zistí, že nebolo vykonané náležité dokazovanie (kde možno zaradiť i nevykonanie stranou sporu navrhovaného relevantného dôkazu), alebo ak zistí, že prvoinštančným súdom konštatovaný skutkový stav nemá oporu vo vykonanom dokazovaní (nevyplýva z vykonaných dôkazov), prípadne ak má za to, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám (§ 384 ods. 1 CSP).

9.1.2 V danom prípade odvolací súd nezistil v hodnotení dôkazov zo strany súdu prvej inštancie vo vzťahu k jeho skutkovým zisteniam týkajúcim sa preukázania správania sa žalovaného tak, ako je vymedzené v odsekoch 47, 49 a 50 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (t.j. preukázaného správania sa žalovaného voči žalobkyňi v rozpore s dobrými mravmi), ani v odsekoch 51, 52, 53, 54 a 55 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (t.j. nepreukázaného správania sa žalovaného voči žalobkyňi v rozpore s dobrými mravmi, príp. vyhodnotenia týchto skutkových záverov vo vzťahu k následne vysloveným právnym záverom, že sa nejedná o konanie v rozpore s dobrými mravmi) žiadny rozpor s princípmi formálnej logiky a so zákonnými procesnými pravidlami, a preto nepovažoval za potrebné ním vykonané dokazovanie opakovať, alebo doplniť. Odvolací súd potom nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť. Odvolateľka v odvolaní neuviedla žiadne relevantné námietky voči zistenému skutkovému stavu veci, s ktorými by sa okresný súd nebol riadne vysporiadal.

10. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo

skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10.1 Tak ako už bolo vyššie uvedené, súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k právnemu záveru, že v spore preukázané správanie sa žalovaného voči žalobkyni nenapĺňa vo všetkých jeho preukázaných formách znaky správania hrubo porušujúceho dobré mravy. V prípade nepreukázania takéhoto správania (tak ako to už odvolací súd vyššie konštatoval) je otázka vzájomného správania (princíp vzájomnosti) darcu a obdarovaného nadbytočná. Z kontextu zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu však vyplýva jednoznačný záver o potrebe posúdenia princípu reciprocity vo vzťahu k správaniu sa žalovaného voči žalobkyni (dovolací súd konkrétne uviedol „v konaní nebolo preukázané, ani súd presvedčivo nepoukázal na také konkrétne správanie žalobkyne, ktoré by bolo vo vzťahu k obdarovanému príčinou nevhodného správania k nej a členom jej rodiny a blízkym, čo by mohlo byť považované za skutočnosť, v dôsledku ktorej sa darca nemôže úspešne domáhať vrátenia daru“). V intenciách uvedeného odvolací súd pristúpil k opätovnému posúdeniu, či v spore preukázané negatívne správanie žalovaného voči žalobkyni možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov. V tejto súvislosti poukazuje na to, že všeobecne možno za hrubé porušenie dobrých mravov považovať porušenie značnej intenzity alebo porušovanie, ktoré možno označiť ako sústavné. Môže ísť napríklad o fyzické násilie, hrubé urážky, ale aj neposkytnutie potrebnej pomoci a podobne. Ako sústavné je podľa judikatúry možné považovať najmenej trikrát opakované porušenie dobrých mravov. V kontexte vyššie uvádzaných skutkových záverov odvolací súd má za to, že verbálne ataky žalovaného adresované žalobkyni typu, že je p..a a že je na hlavu, prípadne že do domu nasťahuje cigáňov, prípadne vyjadrenie „aká k...a, taká k...a, aká matka k...a, taká dievka“, ako aj že jej jednu (žalobkyni) „prij..e“ a že „je chorá na hlavu, čo má aj v papieroch“, prípadne označovanie žalobkyne „za alkoholičku a udavačku“ rozhodne nemožno považovať za správanie súladné s dobrými mravmi, pričom z hľadiska charakteru týchto osočujúcich vyjadrení (pri nepreukázaní, že sa medzi stranami jednalo o „štandardnú“ komunikáciu v spoločnej domácnosti) možno dospieť k záveru, že sa jedná o konanie hrubo porušujúce dobré mravy. Navyše sa jednalo nie o jednorazové, ale o opakované prejavy nevhodného správania sa žalovaného voči žalobkyni. Podľa názoru odvolacieho súdu ani napätá atmosféra v domácnosti žalovaného z dôvodu zhoršenia vzťahov medzi ním a dcérou žalobkyne nemôže byť bez ďalšieho (tak ako sa to snažil súd prvej inštancie vykresliť v odseku 57. napadnutého rozsudku) takou skutočnosťou, ktorá by ospravedlňovala takého správanie. Na základe uvedeného odvolací súd (vychádzajúc a stotožniac sa so skutkovými závermi súdu prvej inštancie ohľadne správania sa žalovaného voči žalobkyni) dospel k odlišnému právnemu záveru ako súd prvej inštancie, majúci za to, že uvedené správanie napĺňa znaky hrubého rozporu s dobrými mravmi.

10.2 Žalobkyňa vo svojich odvolacích námietkach osobitne poukazovala tiež na skutočnosť, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil aj preto, lebo nepovažoval za hrubé porušenie dobrých mravov zo strany žalovaného aj to, že nadviazal počas trvania manželstva mimomanželskú známosť, ktorá skutočnosť už sama osebe znamená vyššie uvedené kvalifikované porušenie dobrých mravov (viď rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Odo 137/2002 zo dňa 29.04.2002). K predmetnému odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie sa s touto argumentáciou žalobkyne zaoberal v prvoinštančnom konaní a podal k nej aj náležité vysvetlenie (viď odsek 59 rozhodnutia). S touto argumentáciou sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a na doplnenie uvádza, že v prípade posudzovanom Najvyšším súdom Českej republiky išlo o situáciu, kedy súd nižšieho stupňa dospel k záveru o hrubom porušení dobrých mravov v súvislosti s nadviazaním mimomanželskej známosťi, avšak došlo k tomu preto, lebo žalovaný porušil manželskú vernosť spôsobom znevažujúcim dôstojnosť žalobkyne, ktorú vystavil pre ňu neprijateľnému poníženiu (žalovaný si nasťahoval novú partnerku do spoločného domu s manželkou). V preskúmanom prípade však o takúto situáciu nešlo (žalovaný sa zo sporného domu, vydania ktorého sa domáha žalobkyňa, odsťahoval a mimomanželský pomer udržiaval mimo bývalej spoločnej domácnosti s A. E.). Odvolací súd teda na rozdiel od odvolateľky z hľadiska právneho posúdenia danej veci považoval za skutkovo dôležité spôsob a okolnosti, za ktorých došlo k nadviazaniu a udržiavaniu mimomanželskej známosťi a nie len to, že došlo k nadviazaniu mimomanželskej, ktorá skutočnosť sama osebe podľa názoru odvolacieho súdu nepostačuje.

11. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie (nakoľko žiadne v spore namietané správanie žalovaného voči žalobkyni nevyhodnotil ako hrubo porušujúce dobré mravy) sa vo veci relevantným spôsobom (vôbec) nezaoberal otázkou uplatnenia princípu vzájomnosti. V odseku 57 odôvodnenia rozsudku síce konštatuje, že zo strany žalobkyne nebolo preukázané, že by ingerencia vzťahov žalovaného a jej dcéry nadobudla podobu konania porušujúceho dobré mravy, avšak uvedenou otázkou sa zaoberal iba okrajovo (objektívne, nie ako posúdením dôvodov na možné uplatnenie princípu vzájomnosti). S poukazom na už predtým vyslovený právny záver súdu prvej inštancie v odseku 56 odôvodnenia rozsudku (o tom, že správanie sa žalovaného voči žalobkyni je síce rozporné s dobrými mravmi, ale nenapĺňuje znaky správania hrubo porušujúceho dobré mravy), nemožno vyvodiť záver, že by tieto ním uvedené úvahy (uvedené v odseku 57 odôvodnenia) smerovali k posúdeniu otázky uplatnenia princípu vzájomnosti.

11.1 Vzhľadom na vyššie uvedené bude povinnosťou súdu prvej inštancie potom otázku uplatnenia princípu vzájomnosti skutkovo a právne posúdiť (keďže sa doteraz uvedenou otázkou nezaoberal). Súd prvej inštancie (posúdiac uvedenú otázku) vo veci nanovo rozhodne, a to v kontexte splnenia povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti tak žalobkyne, ako aj žalovaného, prípadne popretia skutkových tvrdení protistrany samotnými stranami sporu, pričom nebude nahrádzať procesnú aktivitu strán. Odvolací súd zdôrazňuje, že dôkazné bremeno preukazujúce dôvody na uplatnenie princípu vzájomnosti zaťažuje žalovaného (ktorý v kontexte zamietavého rozsudku súdu prvej inštancie sa v odvolacom konaní „iba“ stotožnil s skutkovým a právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, pričom už v štádiu konania na súde prvej inštancie poukazoval na vzájomné rozpory medzi ním na strane jednej a dcérou žalobkyne, do ktorých sa mala zapájať aj samotná žalobkyňa; napr. vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného na č.l. 106 spisu), keď žalobkyňa v spore uniesla dôkazné bremeno ohľadne správania sa žalovaného (vo vzťahu k správaniu vymedzeného v odsekoch 47, 49 a 50 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), ktoré možno hodnotiť ako hrubo rozporné s dobrými mravmi.

12. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP). Povinnosťou súdu prvej inštancie bude vec opätovne prejednať a rozhodnúť, keď svoje rozhodnutie zákonom zodpovedajúcemu spôsobu odôvodní. V prípade vykonania nových dôkazov tieto následne vyhodnotí v kontexte ostatných dôkazov a zhodnotí, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých záverov vychádzal a ako ich skutkovo a právne vyhodnotil. Závery, ktoré prijal, primerane vysvetlí tak, aby z odôvodnenia napadnutého rozhodnutiu nevyplývala jednostrannosť a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

13. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie potom rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP), ako aj trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)